

POSTANOWIENIE

18 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 18 marca 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Prokuratora Rejonowego w G.
przeciwko J.P., S.M., P.M., Ł.Z., S.M.1 i A.S.
przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w G.
o ustalenie nieważności umów sprzedaży,
na skutek skargi kasacyjnej Prokuratora Rejonowego w G.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 21 lutego 2023 r., V ACa 274/20,

I. odrzuca skargę kasacyjną;

II. nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 21 lutego 2023 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach na skutek apelacji pozwanych J.P., S.M., P.M. i S.M. od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z 17 czerwca 2019 r. odrzucił apelację pozwanego S.M. od rozstrzygnięcia objętego punktem 1 zaskarżonego wyroku (pkt I), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że: 1. w punkcie – oddalił powództwo o ustalenie nieważności umowy sprzedaży nieruchomości bliżej opisanej pomiędzy pozwanymi J.P., S.M. reprezentowanymi przez P.M. a pozwanym S.M., 2. w punkcie 4. i 5. przez odpowiednie rozliczenie kosztów procesu, oddalił apelację pozwanych J.P., S.M. i P.M. w pozostałym zakresie (pkt III), a także obciążył powoda Prokuratora Rejonowego w G. na rzecz pozwanych kosztami postępowania apelacyjnego (pkt IV).

Wyrok z uzasadnieniem został doręczony Prokuratorowi Prokuratury Okręgowej 16 marca 2023 r. (EPO – k. 933v). Prokurator wniósł skargę kasacyjną 25 kwietnia 2023 r. (*koperta z datą stempla pocztowego* – k. 968v), którą zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w części, w jakiej zmieniony został pkt 2 wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z 17 czerwca 2019 r., a powództwo o ustalenie nieważności czynności prawnej sprzedaży lokalu mieszkalnego z 7 czerwca 2016 r. oddalone (pkt II ppkt 1). Prokurator wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania. W piśmie datowanym na 6 lipca 2023 r. Prokurator wskazał, że prostuje oczywistą omyłkę pisarską, która wkradła się do skargi kasacyjnej, polegającą na tym, że na str. 3 skargi Prokurator oczywiście omyłkowo sformułował postulat uchylenia zaskarżonego wyroku „w całości”. Wniosek skargi kasacyjnej oczywiście dotyczy uchylenia wyroku jedynie w zaskarżonej części, o czym świadczy jej uzasadnienie, w którym adekwatnie do zakresu zaskarżenia sformułowany został wniosek, o którym mowa w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., bowiem na str. 25 wyraźnie Prokurator zawnioskował o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach „w zaskarżonej kasacyjnie części”, a nie „w całości”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwani J.P., S.M. i P.M. wnieśli m.in. o odrzucenie skargi kasacyjnej, odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a także o zasądzenie od powoda swoją rzecz kosztów

postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać: 1) oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części; 2) przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie; 3) wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia i zmiany. Na mocy art. 398⁵ § 1 k.p.c. skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej. Na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. Sąd drugiej instancji odrzuca skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1, nieopłaconą oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną. Sąd Najwyższy odrzuca skargę kasacyjną, która podlegała odrzuceniu przez sąd drugiej instancji, albo zwraca ją temu sądowi w celu usunięcia dostrzeżonych braków.

Zarówno wskazanie czy orzeczenie zaskarżone jest w całości, czy w części, jak też wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia i zmiany należą do elementów konstrukcyjnych skargi kasacyjnej, bez których nadzwyczajny środek zaskarżenia traci swą istotę. Elementy te są ze sobą ściśle sprzężone, dlatego w orzecznictwie wymaga się ich bezwzględnej spójności redakcyjnej. W przypadku, gdy zachodzi rozbieżność pomiędzy wymienionymi elementami, nie sposób twierdzić, że zakres zaskarżenia związany jest z zakresem wniosku kasacyjnego. Konieczne jest przy tym takie skonstruowanie skargi kasacyjnej, żeby zakresy te wynikały z bezpośrednio z jej treści, a Sąd Najwyższy nie był obciążony ich określeniem lub doprecyzowaniem w drodze jakichkolwiek zabiegów interpretacyjnych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 sierpnia 2020 r., I CSK 107/20; postanowienie Sądu Najwyższego z 31 maja 2011 r., II CSK 688/10, postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2011 r., V CSK 272/10, postanowienie Sądu Najwyższego z 21 marca 2000 r., II CKN 711/00).

Wobec tego, że skarżący dostrzegł wadliwie ukształtowaną konstrukcję skargi kasacyjnej, polegającą na tym, że zakres żadanego uchylenia był szerszy niż zakres zaskarżenia, złożył 6 lipca 2023 r. pismo procesowe, w którym podjął próbę sprostowania treści złożonego przez siebie środka zaskarżenia. Umknęło jednak skarżącemu, że termin do wniesienia skargi kasacyjnej pozostawał otwarty jedynie do dnia 16 maja 2023 r. Była to graniczna data, w której skarżący mógł jeszcze dokonać skutecznej zmiany treści skargi kasacyjnej dotyczącej jej wymogów konstrukcyjnych, czego jednak nie uczynił (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2022 r., I CSK 3523/22, postanowienie Sądu Najwyższego z 5 stycznia 2006 r., I PZ 25/05).

Jednocześnie nie można podzielić zapatrywania skarżącego, zgodnie z którym z uzasadnienia skargi kasacyjnej możliwe jest wyprowadzenie wniosku o żdanym zakresie uchylenia wyroku, gdyż sformalizowanie postępowania kasacyjnego wyklucza właściwie analizę treści skargi pod kątem sprzężenia zakresu zaskarżenia i wniosku kasacyjnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 października 2013 r., III CZ 52/13).

Z tych względów Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną (art. 398⁶ § 3 k.p.c.), zaś o kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.

(M.M.)

[a.ł]